

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8CoP/34/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5614209241
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5614209241.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a sudcov Mgr. Zuzany Hartelovej a JUDr. Romana Tichého v právnej veci navrhovateľky: Ing. W. W., rod. H., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom W. č. XXX, zastúpená splnomocnenou zástupkyňou JUDr. Zuzanou Medveckou, advokátkou so sídlom D. P., ul. L. č. XXX, proti odporcovi: S. W., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom W. č. XXX, zastúpený splnomocneným zástupcom JUDr. Milanom Trnovským, advokátom so sídlom D. P., ul. B. Q. P. č. XXXX/X, o rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov k maloletým deťom, a to X. W., nar. XX. XX. XXXX a O. W., nar. XX. XX. XXXX, obe bytom u rodičov, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš ako opatrovníkom na čas po rozvode, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 10P/67/2014-106 zo dňa 23. februára 2015, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu vo výroku o výživnom **p o t v r d z u j e**.

V ostatnej časti zostáva rozsudok okresného súdu **nedotknutý**.

Žiaden z účastníkov **nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania**.

odôvodnenie:

Okresný súd Liptovský Mikuláš rozsudkom č. k. 10P/67/2014-106 zo dňa 23. 02. 2015 manželstvo účastníkov konania Ing. W. W., rod. H. a S. W. uzavreté dňa 22. 09. 2001 v D. P., zapísané v knihe manželstiev vo zväzku č. 23, ročník 2001, na strane 61, pod por. č. 121, rozviedol. Maloletú X. W., nar. XX. XX. XXXX a maloletú O. W., nar. XX. XX. XXXX zveril na čas po rozvode do osobnej starostlivosti navrhovateľky. Rozhodol, že obaja rodičia sú oprávnení zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok. Odporcu zaviazal prispievať na výživu maloletej X. W., nar. XX. XX. XXXX sumou 130 eur mesačne a na výživu maloletej O. W., nar. XX. XX. XXXX sumou 130 eur mesačne, vždy do 15. dňa príslušného kalendárneho mesiaca vopred, k rukám navrhovateľky, počnúc právoplatnosťou výroku súdu o rozvode manželstva účastníkov. Zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami (§ 23 ods.1, 2, 3 a § 18 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine, ďalej len „Zákona o rodine“) súd podanému návrhu navrhovateľky na rozvod manželstva vyhovel. Mal zhodnými výpoveďami obidvoch manželov preukázané, že vzťahy medzi nimi sú vážne a trvale rozvrátené, manželstvo v súčasnosti neplní svoje funkcie a nie je ani predpoklad obnovenia manželského spolužitia. Manželia nežijú v spoločnej domácnosti, nie sú si oporou, pomocou, spoločne nehospodária, nevychováajú spolu maloleté deti, netrávia spolu voľný čas. V súčasnosti je manželstvo účastníkov teda už len formálnym zväzkom, ktorý neplní žiadnu zo svojich funkcií. Obaja manželia zhodne prejavili vôľu, aby bolo ich manželstvo rozvedené. Keďže manželstvo je dobrovoľný zväzok muža a ženy, ktorých nemožno nútiť, aby v manželstve zotrvali proti svojej vôli, súd manželstvo účastníkov

za súčasného preukázania vážneho a trvalého rozvratu ich vzájomných vzťahov rozviedol. Príčiny rozvratu vzťahov medzi manželmi spočívali v ich vzájomnom odcudzení, ku ktorému došlo v dôsledku rozdielnych názorov manželov na základné otázky existencie manželstva a rodiny. Navrhovateľka už v predchádzajúcom konaní o rozvod manželstva (v roku 2007) poukazovala na to, že odporca s rodinou netrávi dostatok času a jeho prínos do rodiny je len finančný. Už pred siedmimi rokmi sa teda predstavy navrhovateľky a odporcu na chod rodiny odlišovali. Navrhovateľka v návrhu aj pri výpovedi na súdnom pojednávaní poukazovala na nadmerné požívanie alkoholu odporcom. Odporca požívanie alkoholu pripustil, odôvodňoval ho však zlým psychickým stavom po odsúdení v trestnom konaní. Sporným však v konaní bolo, že navrhovateľka požívanie alkoholu odporcovi vytýkala, navrhovala absolvovanie odborného poradenstva, čo odporca odmietol. Uvedená skutočnosť potom taktiež viedla k prehĺbeniu vzájomného citového odcudzenia manželov. K vzájomnému odcudzeniu manželov prispela aj strata dôvery odporcu k navrhovateľke, keďže odporca po svojom odsúdení v trestnom konaní nepociťoval zo strany navrhovateľky oporu a pomoc. Vzájomné citové odcudzenie manželov vyústilo až do odchodu navrhovateľky zo spoločnej domácnosti, pričom uvedený stav doposiaľ trvá. Rozvod manželstva nebude ani v rozpore so záujmami maloletých detí, ktoré majú právo vyrastať v pokojnom a harmonickom rodinnom prostredí, ktoré by v domácnosti účastníkov, nepochybne vzhľadom na charakter a úroveň ich vzťahov, zistené z ich výpovedí, zabezpečené nebolo. Navyše, maloleté deti sú čiastočne adaptované na novú situáciu, keďže navrhovateľka spolu s deťmi odišla zo spoločnej domácnosti s odporcom a zabezpečuje osobnú starostlivosť o deti sama.

Súd maloleté deti na čas po rozvode manželstva zveril do osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá zabezpečuje osobnú starostlivosť o ne od odchodu zo spoločnej domácnosti s odporcom. S uvedenou úpravou súhlasil aj odporca a kolízny opatrovník maloletých detí. V starostlivosti navrhovateľky neboli tvrdené, ani zistené žiadne nedostatky.

Zastupovanie a správu majetku maloletých detí súd zveril obom rodičom, keďže s uvedenou úpravou súhlasili obaja rodičia, ako aj kolízny opatrovník maloletých detí, pričom súd nemal preukázané žiadne skutočnosti, ktoré by niektorého z rodičov vylučovali z výkonu uvedeného rodičovského oprávnenia.

Odporcovi súd uložil povinnosť prispievať na výživu maloletých detí sumou 130,- eur mesačne na každé, prihliadajúc k oprávneným potrebám maloletých detí ako aj schopnostiam a možnostiam odporcu. Súd mal z vykonaného dokazovania preukázané, že výživné v sume 130 eur mesačne zodpovedá oprávneným potrebám maloletých detí, prihliadajúc najmä k ich veku a k navrhovateľkou tvrdeným výdavkom na ich výživu. Napokon výživné v uvedenej výške navrhla určiť sama navrhovateľka v podanom návrhu na začatie konania, pričom podľa súdu mal za to, že navrhovateľka oprávnené potreby detí, keďže zabezpečuje osobnú starostlivosť o ne, pozná a reálne ich (poznajúc súčasne aj schopnosti a možnosti odporcu, s ktorým dlhú dobu nielen žila v spoločnej domácnosti, ale pod jeho obchodným menom sa aj podieľala na výkone činnosti v rámci živnostenského podnikania odporcu) vyhodnotila konkrétnou sumou uvedenou v návrhu. Navrhovateľkou navrhované výživné na súdnom pojednávaní dňa 23. 02. 2015 presahuje výšku oprávnených potrieb maloletých detí a navyše nezodpovedá schopnostiam a možnostiam odporcu. Súd určil výživné na obe deti v rovnakej výške, napriek tomu, že maloletá X. je staršia ako maloletá O., nakoľko na maloletú O. vznikajú zvýšené výdavky v súvislosti so zdravotnou starostlivosťou. Pri posudzovaní schopností a možností odporcu súd vychádzal z príjmu, ktorý odporca dosahoval z výkonu živnosti v roku 2014 (príjem vo výške 41.083 eur po odpočítaní výdavkov vo výške 20.200 eur/12 mesiacov) a ktorý mohol dosahovať, pokiaľ by vo výkone živnosti pokračoval. Súd prihliadol ku skutočnosti, že odporca si svoju aktuálnu situáciu zapríčinil výlučne sám, keďže bol odsúdený za trestný čin, ku ktorému došlo pri jazde motorovým vozidlom rýchlou prevyšujúcou povolenú rýchlou aj za súčasného zistenia alkoholu v dychu a krvi odporcu. Odporca okrem trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá uloženého českým súdom v konaní netvrdil dôvody napr. zdravotné, ktoré by mu aktuálne znemožňovali vykonávať prácu (aj inú ako dopravu, prihliadajúc k predmetu podnikania zapísanému v živnostenskom registri), preto mal súd za to, že je v jeho schopnostiach a možnostiach dosahovať príjem, ktorý mu umožní plniť si vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom vo výške zodpovedajúcej ich oprávneným potrebám. Je však nepochybné, že v dôsledku uloženia trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá došlo k obmedzeniu možnosti odporcu vykonávať živnosť výlučne doterajším spôsobom (t.j. doprava v Českej republike). Súd preto pri rozhodovaní zohľadnil aj uvedenú skutočnosť.

Stretávanie odporcu s maloletými deťmi súd neupravoval, nakoľko účastníci zhodne uviedli, že stretávanie nie je potrebné upraviť, nakoľko sa vedia dohodnúť.

O trovách konania súd rozhodol v súlade s ust. § 144 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) tak, že ich náhradu účastníkom konania nepriznal. Nemal odôvodnené ani pomermi účastníkov ani okolnosťami prípadu priznanie náhrady trov konania niektorému z nich.

Proti tomuto rozsudku, a to do výroku o výživnom podal odvolanie odporca prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu. V tejto časti navrhol rozsudok okresného súdu zrušiť.

Vytýkal súdu, že vo svojom rozhodnutí riadne neposúdil skutkový stav a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam v predmetnej právnej veci, rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

V prílohe odvolania odporca predložil potvrdenie Odborného liečebného ústavu psychiatrického, n.o., Predná Hora, zo dňa 09. 04. 2015, z ktorého vyplýva, že odporca je liečený v uvedenom zariadení s predpokladaným termínom ukončenia liečby 30. 06. 2015. Vzhľadom na liečenie mal za to, že jeho finančné pomery neumožňujú platiť výživné na maloleté deti vo výške tak ako to určil súd vo svojom rozhodnutí. Navyše uviedol, že v zmysle ustáleného právneho názoru všeobecne platí, že výživné by nemalo byť určené tak, aby viedlo k existenčným problémom povinného rodiča a jeho snahe z tohto dôvodu sa vyhnúť plneniu tejto povinnosti. Odporca tvrdil, že trpí alkoholizmom, pričom alkohol má kauzálnu (príčinnú) súvislosť aj s poškodeniami zdravia, a preto je nevyhnutné, aby sa na túto chorobu liečil. V súčasnej dobe všetky jeho finančné potreby pokrývajú rodičia. Uviedol, že ochorel v dôsledku zlej rodinnej, zdravotnej a pracovnej situácie.

Ďalej odporca poukázal na to, že v konaní bolo preukázané, že je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 29. 12. 2014 a evidencia trvá. Zároveň to, že nie je poberateľom dávok v hmotnej núdzi ani štátnych sociálnych dávok, nepoberá dávky v nezamestnanosti. Vzhľadom na jeho zdravotný stav chorobu nie je možné, aby sa zamestnal.

S poukazom na zdravotný stav ako aj jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery odporca mal za to, že výška výživného je neopodstatnene vysoká. V závere uviedol, že po úspešnom absolvovaní liečby má záujem vynaložiť všetko svoje úsilie za účelom uspokojenia všetky odôvodnených potrieb svojich maloletých detí, nakoľko si plne uvedomuje jeho rodičovské povinnosti.

Navrhovateľka v písomnom vyjadrení k odvolaniu prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu nesúhlasila s odvolaním odporcu ako ani so skutočnosťami uvádzanými ním v jeho odvolaní a tieto považovala za nedôvodné a neopodstatnené.

Mala za to, že potvrdenie predložené odporcom o liečení ako aj skutočnosť, že odporca nastúpil na protialkoholickú liečbu nie je takou skutočnosťou, ktorú by súd mal zohľadňovať. Odporca si stav, pre ktorý sa lieči, privodil výlučne sám. Jeho nástup na ústavnú liečbu je účelový. Odporca doteraz požívanie alkoholu z jeho strany bagatelizoval, doposiaľ sa nepovažoval za alkoholika, osobu trpiacu chorobou alkoholizmom a ani osobu, ktorá by potrebovala odbornú pomoc. O jeho účelovom konaní svedčí aj to, že to urobil až po rozhodnutí súdu, pred podaním odvolania.

Ďalej navrhovateľka poukázala na to, že Okresný súd Liptovský Mikuláš rozhodol v konaní o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva rozsudkom č. k. 8P/2/2015 - 35 zo dňa 25. 02. 2015 tak, že odporca je povinný počnúc dňom 13. 01. 2015 platiť na výživu maloletej X. sumou 130 eur mesačne a maloletej O. 130 eur mesačne. V tejto súvislosti pripojila súdne rozhodnutie. Navrhovateľka tiež uviedla, že odporca dlhodobo požíval alkoholické nápoje, tiež požíval ich aj predtým ako sa mu stala dopravná nehoda, na ktorú sa odvolával počas konania, v minulosti bol aj potrestaný rozhodnutím o priestupku za to, že pod vplyvom alkoholu viedol dvojstopové motorové vozidlo, bol mu uložený trest. I napriek tejto skutočnosti neprestal požívať alkoholické nápoje. Pokiaľ ide o dopravnú nehodu, ktorá sa stala na území Českej republiky, bol mu uložený aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na 8 rokov. Tento trest sa vzťahuje len na územie Českej republiky. Uvedené však neznamená, že by odporca nemohol vykonávať činnosť aj mimo územia Českej republiky, prípadne úplne inú prácu, ktorou by si zabezpečil príjem. Odporca prezentoval, že nie je žiadna prekážka, pre ktorú by nemohol pracovať a zabezpečovať si príjem. Odvolávanie sa odporcu na jeho psychický stav a alkoholizmus je potrebné hodnotiť ako účelové s cieľom platiť výživné v čo najnižšej výške. Poukazovanie na to, že ochorel v dôsledku zlej rodinnej, zdravotnej a pracovnej situácie nemôže obstáť, pretože tieto ním tvrdené skutočnosti neboli preukázané. Ďalej zdôraznila, že odporca dňa 23. 03. 2015 uhradil výživné v sume 560 eur za mesiace marec a apríl a rovnako aj za mesiac máj 2015 v sume 280 eur, a to už dňa 16. 04. 2015.

V neposlednom rade navrhovateľka uviedla, že sám odporca svoju spôsobilosť pracovať na pojednávaní vôbec nespochybnil, uvádzal, že si hľadal prácu a tiež v konaní o rozvod manželstva sa vyjadril, že v súčasnej dobe by mohol pracovať, zaplatil si 350 eur na kartu vodiča, uviedol, že od mája by chcel opätovne pracovať.

Mala za to, že súdom určené výživné zodpovedá oprávneným potrebám detí. Súčasne poukázala na to, že je v schopnostiach a možnostiach odporcu, aby platil súdom určené výživné, pričom treba prihliadnúť

aj k tomu, že aktuálnu situáciu, v ktorej sa nachádza, si privodil sám. Zdôraznila, že odporca bude na liečení s predpokladaným ukončením 30. 06. 2015, čo vzhľadom na krátkosť doby nie je dôvodom na zrušenie rozsudku v napadnutej časti.

Navrhovateľka preto navrhla, aby odvolací súd v napadnutej časti rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

Opatrovník dieťaťa v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že výživné určené súdnym rozhodnutím je primerané veku a potrebám maloletých detí. Považoval rozhodnutie prvostupňového súdu za správne a navrhol, aby ho odvolací súd potvrdil.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania (§ 204 ods. 1, § 201 O. s. p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O. s. p.) pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené ust. § 202 O. s. p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.), preskúmal rozhodnutie napadnuté odvolaním v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 212 ods. 2 písm. a/ O. s. p. a rozsudok okresného súdu vo výroku o výživnom ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 O. s. p.) z nasledovných dôvodov:

Okresný súd v konaní rozviedol manželstvo účastníkov konania. Konanie o rozvod manželstva je ex lege spojené s konaním o úprave pomerov manželov k maloletým deťom na čas po rozvode (§ 113 ods. 1 O. s. p.). Zároveň preto súd maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matky - navrhovateľky. Rodičia sú oprávnení zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok. Zaviazal otca detí - odporcu prispievať výživným. Stretávanie odporcu s maloletými deťmi súd neupravoval vzhľadom na prejav účastníkov konania o vôli sa o tomto sa dohodnúť.

Odporca napadol rozsudok okresného súdu odvolaním a to do výroku o výživnom na maloleté deti na čas po rozvode.

Zákon o rodine v ust. § 62 ods. 2 a § 75 ods. 1 zakotvuje povinnosť rodičov prispievať na výživu detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, pričom pri určení rozsahu ich výživovacej povinnosti súd prihliada k odôvodneným potrebám oprávneného, ako aj k schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom povinného a pri hodnotení týchto schopností, možností a majetkových pomerov povinného skúma, či sa povinný bez dôležitého dôvodu nevzdal výhodnejšieho zamestnania, zárobku, alebo majetkového prospechu, prípad, či nevzal na seba neprimerané majetkové riziká.

Pri hodnotení schopností a možností rodičov prispievať na výživu detí, pokiaľ došlo ku zmene zamestnania niektorého z rodičov, znamenajúcej pokles jeho zárobku, je potrebné zistiť aj dôvody takejto zmeny (R 101/1967).

Pokiaľ je povinný nezamestnaný, skúmajú sa dôvody takéhoto stavu, situácia na trhu práce, jeho aktivita smerujúca k získaniu zamestnania, dôvod ukončenia posledného pracovného pomeru (či už objektívny, napr. v dôsledku organizačných zmien, alebo subjektívny, napr. v dôsledku porušovania pracovnej disciplíny, resp. bezdôvodné ukončenie pracovného pomeru).

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo dospel k záveru, že okresný súd ohľadom napadnutého výroku o výživnom zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností, na podklade vykonaného dokazovania dospel ku správnym skutkovým zisteniam a prejednávanú vec aj správne právne posúdil. Nakoľko i odôvodnenie písomného vyhotovenia napadnutého rozsudku zodpovedá kritériám uvedeným v ust. § 157 ods. 2 O. s. p., odvolací súd podľa § 219 ods. 2 O. s. p. konštatuje správnosť týchto dôvodov a v podstatných bodoch na ne odkazuje.

Námietky odporcu v odvolaní odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodné. Tiež neprihliadol na to, že je nezamestnaný a že v súčasnej dobe sa podrobuje protialkoholickému liečeniu. Aj napriek uloženému trestu v súvislosti s požitím alkoholických nápojov a neprimeranou rýchlosťou dopravného prostriedku mohol v živnosti ktorého predmetom bola autodoprava pokračovať. Zákaz činnosti viesť motorové vozidlá sa totiž nevzťahoval na územie Slovenskej republiky. V súvislosti s aktuálnym zdravotným stavom kvôli ktorému absolvuje protialkoholickú liečbu odvolací súd dodáva, že si ho zapríčinil sám. Už počas

manželstva mu navrhovateľka vybavila odborné poradenstvo, ktoré však odmietol a svoj problém s alkoholizmom začal riešiť až s podaným odvolaním. Okresný súd preto pri určení výživovacej povinnosti správne skúmal dôvody nezamestnanosti a nakoľko neboli objektívne prihliadal na príjem odporcu zo živnosti v autodoprave, ktorý mohol dosahovať a ktorého výšku ani v odvolacom konaní nespochybňoval. Vzhľadom na uvedené odvolací súd nepovažoval výšku výživného na maloleté deti za neopodstatnene vysokú. Napokon v tejto súvislosti odporca potreby detí spojené s ich vekom, navštevovaním základnej školy, mimoškolskými aktivitami a zdravotným stavom maloletej O., na ktoré okresný súd pri rozhodovaní prihliadal, ani bližšie nenamietal. Okrem toho odvolací súd poukazuje aj na to, že určené výživné bolo zhodne stanovené aj v konaní o úpravu práv v povinnosti rodičov k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva a to právoplatným rozsudkom Okresného súdu Liptovským Mikuláš č. k. 8P/2/2015-35 zo dňa 25. 02. 2015.

Z týchto dôvodov rozsudok okresného súdu vo výroku o výživnom na maloleté deti ako vecne správne potvrdil.

V ostatnej časti zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý, nakoľko nebol napadnutý odvolaním.

Odvolací súd o náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p., v zmysle ktorých ustanovení vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu týchto trov, nakoľko predmetom odvolacieho konania bola vec výživného na maloleté dieťa, ktorá má charakter konania, ktoré možno začať i bez návrhu.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte pomerom 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné